

**Javaslat a
„Abaligeti-barlang és a Denevérmúzeum”
Baranya vármegyei értéktárba történő felvételéhez**

Készítette:

Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság

.....
Pécs, 2023.06.15.

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve: **Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság**

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: **Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság**

Levelezési cím: **7625 Pécs, Tettye tér 9.**

Telefonszám: **72/517-200**

E-mail cím: **dunadrava@ddnp.hu**

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: **Abaligeti-barlang és a Denevérmúzeum**

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása:¹

☐ agrár- és élelmiszergazdaság	☐ egészség és életmód	☐ épített környezet
☐ ipari és műszaki megoldások	☐ kulturális örökség	☐ sport
☐ természeti környezet	☐ turizmus és vendéglátás	

3. A nemzeti érték a magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó érték:

igen
amely nemzetiség:²

nem

4. A megyei értéktárba felvételre javasolt nemzeti értéket tartalmazó települési/tájegységi értéktár megnevezése és a felvétel dátuma:

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása, a megjelölt szakterületi kategória indokolása (amennyiben nemzetiséghez kapcsolódó érték, a nemzetiségi vonatkozások, a nemzetiséghez való kötődés bemutatása):

Az Abaligeti-barlang a változatos felépítésű Mecsek hegység nyugati részén található. Triász-anizuszi szürke mészkőben keletkezett, mintegy fél millió évvel ezelőtt, közel É-D-i szerkezeti vonal mentén, a víz oldó és koptató hatása eredményeképpen. A barlang Dél-Dunántúl leghosszabb patakos barlangja. Főága 466 m, oldalágaival együtt mintegy 1 km hosszúságú. A 311 m magas hegy lábánál 219,5 m magasságban nyílik. A főfolyosó átlagosan 3 m magas és 2 m széles. A barlangban az átlaghőmérséklet viszonylag magas, 12,6 oC.

A barlang cseppkőképződményekben aránylag szegény, de ezt kárpótolja gazdag formakincse, a barlang oldásos járatformái, a víz munkáját jelző leszakadt sziklatömbök, valamint állandóan aktív patakja, mely az év nagy részében szelíden folyik medrében, de a tavaszi olvadások és a nyári esőzések idején nagy méretűre duzzad, a vízhozama a percnkénti 100-150 literrel gyakran százszorosára is növekszik. A barlangi patak hossza

¹ Egy szakterületenkénti kategória megjelölése lehetséges.

² Kérjük, jelölje és nevezze meg, amennyiben magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó az érték.

517 m, a szélessége 1,5-2,0 m között változik. Vízének évi középhőmérséklete 10,3 oC.

A barlang első ismert bejárása 1768-ban történt, amikor a falu plébánosa által pincének használt üreget – innen ered a helybeliek által használt Paplika elnevezés is – Mattenheim József molnár és társai bejárták, hogy megkeressék a malmot ellátó elapadt patak forrását. Első részletes leírása Kölesi Vince bicsérdi káptalan ispán nevéhez fűződik. Tudományos feltárása Adolf Schmidl bécsi természettudós által történt. A barlang élővilágát Bokor Elemér, Dudich Endre és Gebhardt Antal vizsgálta részletesen.

2004-ben az Abaligeti-barlang bejáratától néhány méternyire álló, korábban turistaházként funkcionáló épület felújítása után nyílt meg Magyarország egyetlen, a denevérek világát bemutató tematikus kiállítása a Denevérmúzeum. A tárlaton nagy felbontású fotók, makettek, preparált denevérek, számítógépes ismertető és interaktív térkép nyújt betekintést a mára már a veszélyeztetett fajok közé tartozó denevérek világába. A látogatók megismerhetik a denevérkutatás történetét és eszközeit, a Magyarországon élő denevérfajokat, élőhelyeiket, táplálkozási és szaporodási szokásaikat.

A múzeum 2019-nyarán teljes egészében megújult, informatikai alapú interaktív eszközökkel, látványos, minden korosztály számára élményt kínáló installációkkal hozza közelebb a látogatókhoz a denevérek életét.

6. Indoklás a megyei értéktárba történő felvétel mellett:

Az Abaligeti-barlang a változatos felépítésű Mecsek hegység nyugati részén található, Dél-Dunántúl legjelentősebb idegenforgalmi barlangja.

Főként a korábban elterjedt rémtörténeteknek és éjszakai életmódjuknak köszönhetően a denevérek sokak számára félelmet keltő, titokzatos, vérszívó állatok. Természetes élőhelyeik szűkülése és vadászterületeik csökkenése miatt a denevérek száma mára jelentősen megcsappant.

Szerencsére ma már egyre többen vannak azok, akik tudják, hogy a denevérek rovarokkal táplálkoznak és akkor sem fogják a vérünket szívni, ha esetleg tévedésből egy nyári estén berepülnek a nyitott ablakon, a sötétben ultrahangokkal tájékozódnak és téli álmat alszanak és nem kapaszkodnak az emberek hajába, de fontosnak tartjuk, hogy egyre többen megismerjék ezeket a hasznos állatokat, ezért lényeges, hogy az országban egyedülálló Denevérmúzeum is szerepeljen a megyei értéktárban.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források):

<http://www.abaligetibarlang.hu/>

<https://www.ddnp.hu/okoturizmus/bemutatohelyek/denevermuzeum>

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

<http://www.abaligetibarlang.hu/>

III. MELLÉKLETEK

1. A megyei értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja
2. A Htv. 1. § (1) bekezdés *m)* pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek
3. A javaslatban megadott adatok kezelésére, illetve a benyújtott teljes dokumentáció, - ideértve a csatolt dokumentumok, saját készítésű fényképek és filmek felhasználására is - vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat
4. A nem saját készítésű dokumentumok szerepeltetése esetén az adott dokumentum tulajdonosának hozzájáruló nyilatkozata a szabad felhasználásról
5. A nemzeti érték felvételéről a 4. pontban megjelölt értéktárba felvevő döntés másolata

